ΣΠΑΝΙΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ

Ὡς γνωστόν, διὰ τὴν μετάφρασιν τῶν Γραφῶν ἔχουν γίνει καὶ ἀφορισμοὶ καὶ ταραχαὶ καὶ αἱματοκυλίσματα. Διὰ τὴν μετάφρασιν τῶν Γραφῶν στὴ δημώδη βέβαια. Σήμερα, ἀντιθέτως, δημοσιεύουμε ἔμμετρον μετάφρασιν τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως στὴν ἀρχαία, φιλοτεχνημένην ἀπὸ τὸν Μάρκον Μαμουνᾶν, τὸν Κρῆτα, στὰ 1539. Τὸ πρωτότυπον σώζεται στὴ Βιβλιοθήκη τοῦ Βατικανοῦ. Ἰδοὺ ἡ μετάφρασις, ἄμεμπτος πράγματι καὶ γλαφυρά :

Πιστεύω εἰς ἕνα Κύριον πατέρα αὐτογένεθλον
παγκρατῆ οὐρανίων, χθονίων, ὑποχθονίων τε,
καὶ ὁρατῶν, ἀφανῶν τε ἁπάντων ὄντα ποιητήν.
Καὶ ἕνα Κύριον υἱα Θεοῦ Ἰησοῦν Χριστόν,
μονογενῆ πατέρος γεννηθέντα πρὸ αἰώνων.
Φῶς ἐκ φωτὸς ἐόντα Θεὸν παναληθέα
οἷον ἐξ οἰοιο Θεοῦ παναληθέος.
Οὐ κτισθέντα, γεννηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρί.
Πάντα δι' οὗ ἐγένετο δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους.
Καὶ διὰ τὴν ἡμετέρην σωτηρίην κατιόντα οὐρανόθεν.
Σαρκωθέντα τ' ἐξ ἁγίοιο πνεύματος καὶ Μαρίης τῆς παρθένου.
Αὐτὰρ ἐνανθρωπήσαντα ζαθεοπρεπέως γε.
Καὶ ξύλῳ αὖ σταυροῦο πεπαρμένον εἵνεκεν ἡμείων
ὑπατίῃ Πιλάτου ἐπὶ Ποντίου ἡγεμονῆος.
Καί τε παθόντα, ταφέντα, τριήμερον ἐξανιόντα.
Ἔμπνοον ὡς τὸ πάρος τοῦ σήματος οἷα Θεόν γε
ὥς φασιν ὄργια θεία, ἐληλυθότα δ' ἂν Ὀλύμπους.
Καὶ ξινεφεζόμενον ἐν δεξιᾷ πατρὸς ἑοῖο.
Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης ὄφρα δικάσῃ
ζῶντας ὁμοῦ νεκύεσσι, τέλος οὗ βασιλείης οὐκ ἔστι.
Καὶ ζωοποιέον πνεῦμα τὸ κύριον, ἠγάθεόν τε.
Τὸ προῖὸν πατρόθεν καὶ ἀνεκφοίτητον ὑπάρχον.
Τὸ σὺν πατρὶ υἱέῖ τε συνεζόμενον φιλοτίμως
καὶ συμπροσκυνούμενον φυλῆς βροτέης ὑπὸ πάσης.
Τὸ λαλῆσαν ἐσσόμα θεσπεσίων διὰ προφητῶν.
Εἰς οἶην ὁλικὴν καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίην.
Χωμολογέω βάπτισμα ἓν εἰς ἄφεσιν κακιάων.
Προσδοκέω νεκύων δὲ ἀνάστασιν ἀφθορίην τε.
Καὶ ζωὴν ἀτελεύτητον ἀΐδιον ἐσσομένοιο.
Παντὸς αἰῶνος αἰώνων ἐστι Θεῷ χάρις. Ἀμήν.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

ΤΟ ΛΑΘΟΣ ΠΟΥ ΠΛΗΡΩΘΗΚΕ ΜΕ ΣΙΤΑΡΙ

Ὅταν ὁ Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς κατέλαβε τὰς Ἀθήνας, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐπίμονη ἀντίστασι τῶν κατοίκων της, διέταξε τοὺς Ἀθηναίους νὰ συγκεντρωθοῦν στὸ θέατρο, τὸ ὁποῖο ἐφρούρησε μὲ τοὺς στρατιῶτες του. Οἱ Ἀθηναῖοι συμμορφώθηκαν μὲ τὴ διαταγή του, θεωρῶντας ὡς βεβαία τὴν τιμωρία τους. Ὁ Δημήτριος ὅμως περιορίστηκε στὴν ἀρχὴ νὰ τοὺς ἐπιτιμήξῃ γιὰ τὴ δυσπιστία τους. Ἔπειτα τοὺς ἐσυγχώρησε τελείως καὶ μάλιστα τοὺς ἐχάρισε καὶ δέκα χιλιάδες μέτρα σίτου, γιατί εἶχαν ἐξαντλῆθῆ τὰ τρόφιμά τους καὶ λιμοκτονοῦσαν. Ὅταν δὲ ὁ λαμπρὸς αὐτὸς βασιλεύς, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁμιλίας του, ἔκαμε κάποιο γραμματικὸ σφάλμα καὶ τοῦ τὸ διόρθωσε ἕνας ἀπὸ τοὺς παρακαθημένους, εὐχαριστήθηκε τόσο πολύ, ὥστε φώναξε :

— Γι' αὐτὸ τὸ λάθος σᾶς χαρίζω κι' ἄλλες πέντε χιλιάδες μέτρα σίτου !...

— Ὥστε δὲν φτάνει ποὺ τοῦ κουβαλοῦμε τὸ γυλιό, τὶς μπαλάσκες καὶ τὰ σακκίδια γεμᾶτα πέτρες, ἀλλὰ μᾶς κινηγάει μ' αὐτά, γιὰ τὸ εὐχαριστῶ, τὰ ἄλογα τὴ νύχτα...

— Ἄ, αὐτὰ μᾶς κάνει ὁ κοντοπίθαρος !...

Κι' ἅρπαξαν ὅλη τὴν ἐξάρτησι τοῦ γεωλόγου, μαζὺ μὲ τὶς πέτρες καὶ τὰ ἀγκωνάρια, τὰ χαλίκια, τοὺς στούμπους καὶ τὰ κοτρώνια ποὺ περιεῖχε, καὶ τὰ πέταξαν στὸ ποτάμι, λυπούμενοι γιατὶ δὲν μποροῦσαν νὰ πετάξουνε κι' αὐτὸν μαζύ.

— Τὶς πέτρες μου, γιὰ τὸ Θεό, μωρὲ παιδιά !... Χῶρες καὶ τόπους ἔτρεξα γι' αὐτές, μῆνες τὶς κουβαλῶ ἀπάνω μου !... ἔσκουζε ὁ Ρεμπελάκης.

— Τὶς πέτρες σου ἀφιλότιμε, στάσου νὰ σοῦ μαζέψουμε καμπόσες !...

Κι' ἅρπαξαν κάτι θεώρατα κοτρώνια κι' ἄρχισαν νὰ τὸν πετροβολοῦν.

— Πάρε καὶ τούτη, λιθοβιομήχανε, ποὺ εἶν' ἀπὸ νταμάρι.

— Πάρε κ' αὐτή !

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Ρεμπελάκης βγῆκε στὴν ἀναφορά.

— Ἄκου νὰ σοῦ πῶ, τοῦ εἶπε ὁ λοχαγός, πρέπει νὰ καταλάβῃς ὅτι ἐδῶ δὲν εἶσαι παρὰ μοναχὰ στρατιώτης καὶ ὄχι πετροπελεκητής !...

— Μα α α α α α α ά !...

— Μὰ καὶ ξεμὰ δὲν ἔχει ! Ἄλλοτε πᾶς ἐσὺ γιὰ πέτρες καὶ σὲ χάνουμε, καὶ ἄλλοτε ἔρχονται ἡ πέτρες πρὸς ἐσένα καὶ μᾶς παραπονεῖσαι...

Κι' ἔκαμε ἀμέσως μιὰ ἀναφορὰ ζητῶντας ἀπὸ τὴ Μεραρχία νὰ τὸν πάρουνε ἀπ' τὸ σύνταγμα καὶ νὰ τὸν μεταθέσουν στὸ... Π ε τ ρ ί τ σ ι !...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΜΠΟΥΦΦΑΛΜΑΚΟ

Τὴν περίοδο τῆς Ἀναγεννήσεως ἤκμασε στὴν Ἰταλία ἕνας περίφημος ζωγράφος, ὁ νεαρὸς Μπουοναμάκο Χριστόφανο ἀπὸ τὴ Φλωρεντία, ποὺ τὸν ἔλεγαν πειραχτικὰ καὶ Μπουφφαλμάκο. Ὁ Χριστόφανο, ἀφοῦ τελείωσε τὶς σπουδές του, ἄφησε τὸ ἐργαστήριο τοῦ διδασκάλου του κι' ἐγκατεστάθη σὲ κάποια συνοικία τῆς πόλεως, ὅπου ἄρχισε νὰ ζωγραφίζῃ, ἀκολουθῶντας τὴν τεχνοτροπία τοῦ Γκιόττο. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ὑπῆρχε συνήθεια νὰ στολίζουν τὶς ἐκκλησίες καὶ τὰ μοναστήρια μὲ εἰκόνες κι' ἡ Φλωρεντία ξεπερνοῦσε σ' αὐτὸ ὅλες τὶς ἄλλες πόλεις. Ὁ Μπουφφαλμάκο μάλιστα ἤξερε νὰ δίνῃ ἐξαιρετικὴ ζωηρότητα κι' ἔκφρασι στὶς εἰκόνες του καί, μολονότι ὕστερο ῦσε πολὺ κατὰ τὴν τελειότητα τοῦ σχεδίου ἀπὸ τὸν ἀσύγκριτο Γκιόττο, ὡστόσο ἦταν περιζήτητος λόγῳ τοῦ πλούτου τῆς φαντασίας του.

Τὴν ἐποχὴ λοιπὸν αὐτὴ ἡ ἡγουμένη τοῦ μοναστηρίου τῶν καλογραιῶν τῆς Φαέντζας ἀπεφάσισε νὰ στολίσῃ τοὺς τοίχους τῆς μονῆς μὲ τοιχογραφίες. Κι' ἐπειδὴ ἔμαθε ὅτι στὴ συνοικία της κατοικοῦσε ὁ ὀνομαστὸς ζωγράφος Μπουφφαλμάκο, ἔστειλε κάποιον ἄνθρωπό της νὰ συμφωνήσῃ μαζύ του. Ὁ τεχνίτης δέχτηκε ἀμέσως τὴν τιμὴ ποὺ τοῦ ἐπρόσφεραν κι' ἄρχισε ἀμέσως τὴ δουλειά του. Τοποθέτησε στὴν ἐκκλησία μιὰ σκάλα κι' ἄρχισε νὰ ζωγραφίζῃ μιὰ παράστασι τῆς σφαγῆς τῶν νηπίων τῆς Βηθλεέμ. Ἀπ' ὅλον τὸν πίνακα ἰδιαίτερη ἐντύπωσι προξενοῦσαν πρὸ πάντων ἡ εἰκόνες τῶν δυστυχισμένων μητέρων ποὺ προσπαθοῦσαν τοῦ κάκου ν' ἁρπάξουν τὰ παιδιά τους μέσ' ἀπὸ τὰ χέρια τῶν δημίων...

Ἕνα πρωὶ ἡ καλόγρηες τῆς μονῆς πῆγαν νὰ δοῦν τὸν τρόπο τῆς ἐργασίας τοῦ τεχνίτη. Μόλις δὲν βρέθηκαν μπρὸς στὴν τραγικὴ εἰκόνα τῆς σφαγῆς, κατελήφθησαν ἀπὸ τέτοια συγκίνησι, ὥστε ἄρχισαν νὰ κλαῖνε.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων, ὁ Μπουφφαλμάκο εἶχε ζωγραφίσει ἕνα βρέφος σπαργανωμένο, ποὺ βρισκόταν ριχμένο κάτω καὶ χαμογελοῦσε μὲ τὸ δάχτυλο στὸ στόμα. Ἕνας ἅγιος στρατιώτης τοῦ Ἡρώδη ἀπειλοῦσε νὰ τὸ συντρίψῃ κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του !

— Χάρισέ του, διδάσκαλε, τὴ ζωή !... Μὴν ἀφήνῃς νὰ τὸ σκοτώσουν κι' αὐτό !... φώναξαν τότε ἱκετευτικὰ ἡ καλόγρηες.

— Θὰ κάμω ὅ,τι μπορῶ γιὰ νὰ τὸ σώσω, ἀπάντησε ὁ Μπουφφαλμάκο, ἀλλὰ αὐτοὶ οἱ δήμιοι ἔχουν τόση λύσσα, ποὺ εἶνε δύσκολο νὰ τοὺς συγκρατήσω !...

Στὸ τέλος ἀπεφάσισε νὰ πάῃ καὶ ἡ ἡγουμένη νὰ ἰδῇ μὲ τὰ μάτια της ἂν γινόταν καλὰ ἡ ἐργασία. Ἡ ἡγουμένη ἦταν γυναῖκα ἀπὸ καλὴ οἰκογένεια κι' ὀνομαζόταν Οὐζιμβάλδα. Ὅταν μπῆκε στὸ ναό, εἶδε κάποιον ποὺ ἐργαζόταν χωρὶς καπέλλο καὶ μανδύα καὶ ποὺ φοροῦσε ποικάμισο καὶ παπούτσια ἀπαμάλλαχτα σὰν τοὺς ἐργάτες. Τὸν πέρασε λοιπὸν γιὰ μαθητευόμενο τεχνίτη καὶ δὲν τοῦ ἀπηύθυνε τὸ λόγο. Ὡστόσο ὅμως ξαναπῆγε διὸ τρεῖς ἄλλες φορὲς στὴν ἐκκλησία, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσε νὰ βρῇ ἐκεῖ ἄλλον κανένα παρὰ τὸ νέο ποὺ θεωροῦσε ὡς ἐργάτη, ἱκανὸ γιὰ νὰ ξύνῃ μόνο τὰ χρώματα. Θύμωσε λοιπὸν καὶ τοῦ εἶπε :

— Παιδί μου, νὰ πῆς τοῦ διδασκάλου σου ἐκ μέρους μου πὼς τὸν παρακαλῶ νὰ ἐργασθῇ ὁ ἴδιος τὶς εἰκόνες ποὺ τοῦ ἀνέθεσα. Θέλω νὰ γίνουν ἀπὸ τὰ χέρια τὰ δικά του κι' ὄχι ἀπ' τοῦ μαθητοῦ του.

Ὁ νέος αὐτός, ποὺ δὲν ἦταν φυσικὰ ἄλλος ἀπ' τὸ Μπουφφαλμάκο, δὲν εἶπε λέξι στὴν ἡγουμένη. Τὴν ἄφησε νὰ φύγῃ κι' ἀμέσως τοποθέτησε, στὸ μέρος ποὺ ἐργαζόταν, δυὸ σκαμνιὰ κι' ἐπάνω σ' αὐτὰ μιὰ στάμνα. Ἔπειτα πῆρε τὸ καπέλλο του καὶ τὸ μανδύα του ἀπὸ τὴν ἄκρη ὅπου τὰ φύλαγε κι' ἔντυσε μ' αὐτὰ τὰ σκαμνιὰ καὶ τὴ στάμνα, ἐπάνω στὴν ὁποία ἔβαλε κι' ἕνα πινέλλο γυρισμένο πρὸς τὸν τοῖχο. Ἀφοῦ βεβαιώθηκε τέλος πὼς τὸ σκάχτρο του αὐτὸ παρίστανε ἕναν ἄνθρωπο ποὺ ζωγραφίζει, ἀνεχώρησε ἀπ' τὸ ναό.

Τὴν ἄλλη μέρα ἡ μοναχὲς πῆγαν νὰ ἐπισκεφθοῦν τὴν ἐκκλησία ἀλλά, μόλις εἶδαν στὴ θέσι τοῦ ἁπλοῖκοῦ τεχνίτη ἕνα... σοβαρὸ κύριο, φοβήθηκαν κι' ἔφυγαν.

Ὅταν ἀργότερα πῆγε κι' ἡ ἡγουμένη Οὐζιμβάλδα στὴν ἐκκλησία, εὐχαριστήθηκε πολὺ βλέποντας στὴ θέσι τοῦ μαθητοῦ τὸ... διδάσκαλο ! Ἄρχισε τότε νὰ τοῦ μιλάῃ, δίνοντάς του συμβουλὲς καὶ λέγοντάς του ὅτι πρέπει νὰ ζωγραφίζῃ μονάχα εὐγενικὲς μορφές. Τέλος, ὅμως, μὴ λαμβάνοντας καμμιὰ ἀπάντησι, κατάλαβε πὼς μίλοῦσε σὲ μιὰ στάμνα καὶ σὲ δυὸ σκαμνιά. Στὴν ἀρχὴ ἀγανάκτησε. Μά, ἐπειδὴ ἦταν φρόνιμη γυναῖκα, κατάλαβε ἀμέσως τὸ μάθημα ποὺ τῆς ἐδόθηκε. Καί, χωρὶς νὰ χάσῃ καιρό, ἔστειλε νὰ βροῦν τὸ Μπουφφαλμάκο καὶ νὰ τὸν παρακαλέσουν ν' ἀποτελειώσῃ τὴν ἐργασία ποὺ εἶχε ἀρχίσει.

Ὁ Μπουφφαλμάκο ἐδέχθη καὶ τελείωσε τὶς περίφημες τοιχογραφίες του. Δυστυχῶς ὅμως ἡ εἰκόνες του αὐτὲς κατεστράφησαν μαζὺ μὲ τὴν ἐκκλησία τοῦ μοναστηριοῦ τῶν καλογραιῶν τῆς Φαέντζας.

ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ

ΟΙ ΣΑΧΑΙ ΚΑΙ Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΤΟΥΣ

Ὁ Λουδοβίκος ΙΔ', ἐνῶ μιλοῦσε μιὰ μέρα μὲ τὸν περίφημο στρατηγὸ ντ' Ἐστρέ, τοῦ ἀνέφερε ὅτι ὁ πιὸ εὐτυχὴς ἀπ' ὅλους τοὺς βασιλεῖς ἦταν ὁ Σάχης τῆς Περσίας, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀπόλυτη ἐξουσία ἐπὰ τῶν ὑπηκόων του.

— Καὶ ὅμως, Μεγαλειότατε, ἀπάντησε μὲ θάρρος ὁ στρατηγός, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς Σάχας, καθὼς μαθαίνω, σκοτώνονται ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς ὑπηκόους των !...